

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ESKİŞEHİR OSMANGAZİ
ÜNİVERSİTESİ**

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

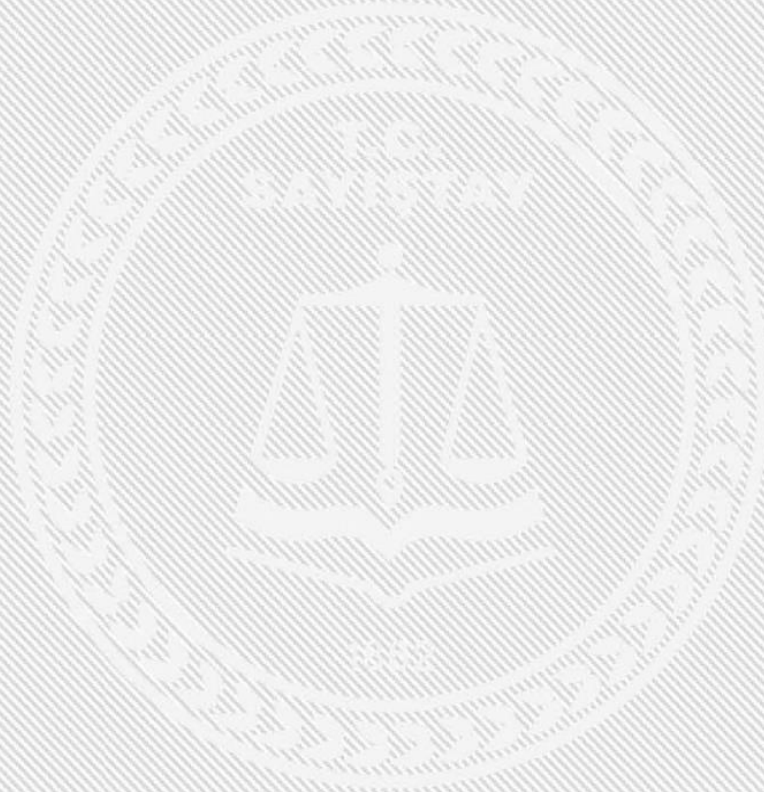
İÇERİK

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	19

**ESKİŞEHİR OSMANGAZİ
ÜNİVERSİTESİ**

2016 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	5
7.	EKLER.....	12

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bir kuruluştur.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanır. Uygulama sonuçları ve muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre Maliye Bakanlığının Say2000i saymanlık otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Bu bağlamda anılan Yönetmeliğin 538 ve 539'uncu maddelerinde sayılan ve üniversite tarafından düzenlenen mali tablolardan; 2016 yılı bütçe uygulama sonuçları ile faaliyet sonuçlarına ilişkin özet bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşmeleri (TL)

AÇIKLAMA	Başlangıç Ödeneği	Eklene Ödenek	Düşülen Ödenek	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	309.588.000,00	25.733.162,00	3.819.100,00	331.502.062,00	312.783.409,07	94,35

Tablo 2: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Gerçekleşmeleri (TL)

AÇIKLAMA	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	309.588.000,00	305.941.441,05	98,82

Tablo 3: 2016 Yılı Faaliyet Sonuçları (TL)

AÇIKLAMA	Faaliyet Gelirleri	Faaliyet Giderleri	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
FAALİYET SONUÇLARI	334.559.162,19	278.953.626,40	55.605.535,79

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu ve gelir tablosu.

Denetim görüşü, üniversitenin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını

oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesinin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Veritabanı Abonelik Hizmeti Alımlarında Haklar Hesabının Kullanılmaması

Üniversite muhasebe kayıtları ve bunlara dayanak teşkil eden belgelerin incelenmesi sonucunda, ulusal ve uluslararası yayın kullanma ve yararlanma hakkı veren veri tabanı üyelik hizmet alımları dolayısıyla yapılan ödemelerin bilanço hesaplarında izlenmek yerine doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 194 üncü maddesinde, “*Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.*” denilmektedir. Bu sebeple uluslararası yayın erişim hakkı sağlayan veritabanı abonelikleri için yapılan ödemelerin 260 Haklar hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Üniversite tarafından veritabanı abonelik hizmetleri karşılığı olarak 2016 yılı içerisinde ödenen 925.158,06 TL’ nin tamamı 260 Haklar hesabında izlenmek yerine 630 Giderler hesabında izlenmesi sonucu mali tablolarda 925.158,06 TL tutarında hata oluşmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Veritabanı Abonelik Hizmet Alımı işinin; mali yılla sınırlı yıllık bir hizmet alımı olduğu ve duran varlık kapsamında görülmediğinden, amortisman ve tükenme payına tabi tutulamayacağı düşünülerek Veritabanı Abonelik Hizmeti Alımları 260 Haklar Hesabına alınmamış ve doğrudan gider olarak değerlendirilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu alımın mali yılla sınırlı olması nedeniyle duran varlık olarak görülmediği, bu sebeple amortisman ve tükenme payı ayrılmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Maddi Olmayan Duran Varlıklar” başlıklı 192’nci maddesinde “*Maddi olmayan duran varlıklar hesap grubu, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve kapsama dâhil kamu idarelerinin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ve belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar gibi varlıklar ile bunlar için hesaplanan birikmiş amortismanların kaydı için*

kullanılır”. Denilmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin 194 üncü maddesinde ise “*Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.*” Denilmek suretiyle belli alanlarda kullanma ve yararlanma hakkı için yapılan harcamaların 260- Haklar hesabında izlenmesi gerektiği hususu açıkça vurgulanmıştır.

Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 04.11.2015 tarihli 47 Sıra Nolu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinin 1 Nolu ekinde, 260 Haklar hesabında izlenen varlıkların amortisman süresinin 1 yıl olduğu, dolayısıyla amortisman oranının % 100 olduğu belirtilmektedir. Aynı ekte “*Tutarına bakılmaksızın 260 Haklar Hesabı, 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı, 264 Özel Maliyetler Hesabı, 271 Arama Giderleri Hesabı ve 277 Diğer Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesabına kayıtlı her bir duran varlık için amortisman oranı %100 olarak uygulanacaktır*” ibaresi yer almaktadır.

Veritabanı abonelik hizmet alımları, kamu idaresine ulusal ve uluslararası yayınlara bedeli karşılığında erişim ve bunlardan yararlanma hakkı tanımaktadır. Bu yararlanma hakkının mali yılla sınırlı olması, bulgu konusu edilen hizmet alımlarının mahiyetini değiştirmemektedir. Yapılmakta olan hizmet alımları, tür ve özellikleri itibariyle Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde anlatılan “Haklar” tanımını tam olarak karşılamaktadır.

Yukarıda anlatılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde bulgu konusu edilen veri tabanı hizmet alımlarının doğrudan giderleştirilmek yerine bilanço hesaplarında izlenmesi, yıl sonlarında ise tamamına amortisman ayrılarak yok edilmesi gerektiği sonucu çıkmaktadır.

Sonuç olarak yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı ulusal ve uluslararası yayın kullanma hakkı veren veritabanı abonelik hizmetleri alım giderlerinin 260- Haklar hesabı yerine 630- Giderler hesabında izlenmesi sebebiyle kamu idaresinin mali tablolarında 925.158,06 TL tutarında hata oluşmuştur.

BULGU 2: Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının Yayımlanmaması

Yapılan incelemede üniversite tarafından hazırlanıp yayımlanması gereken Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının yayımlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasında, Maliye Bakanlığı tarafından malî yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemlerin belirleneceği,

geliştirileceği ve uyumlaştırılacağı ayrıca, sistemlerin koordinasyonunun sağlanacağı ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verileceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 31.12.2005 tarihli ve 26040 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

26.12.2006 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yer alan Maliye Bakanlığınca yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarını yürütmeleri ve bu çalışmaları en geç 31.12.2008 tarihine kadar tamamlamaları gerektiği, söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde ve zamanında yürütülmesini sağlamak üzere, idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde, idare tarafından iç kontrol standartlarına uyum çalışmalarının belirtilen süre içinde tamamlanarak İç Kontrol Standartlarına uyum eylem planının hazırlanması ve yürürlüğe konulması gerekmektedir. Ancak yapılan incelemelerde, idarenin söz konusu Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planını yayımlayıp yürürlüğe koymadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Maliye Bakanlığı tarafından, 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’yle Kamu İç Kontrol Standartları belirlenmiş ayrıca kamu idarelerinin; iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere, yapılması gereken çalışmaları belirlemesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarını yürütmeleri ve bu çalışmaları en geç 31.12.2008 tarihine kadar tamamlamaları gerektiği belirtilmiştir.

Daha sonra; Kamu İdarelerince yürütülmekte olan iç kontrol sistemi hazırlıkları çalışmalarına rehberlik etmesi amacıyla Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 04.02.2009 tarih ve 1205 sayılı yazıları ekinde Üniversitemize gönderilmiş ve yine aynı yazıyla söz konusu eylem planlarının Kamu İç Kontrol Standartları çerçevesinde en geç 30.6.2009 tarihine kadar hazırlanarak üst yönetici onayını müteakip bir ay içinde Maliye Bakanlığı'na gönderilmesi ve eylem planında yer alan çalışmaların en geç 30.6.2011 tarihinde tamamlanması gerektiği öngörülmüştür.

Söz konusu rehber gereğince Üniversitemiz Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlanarak söz konusu plan Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'ne ve Harcama Birimlerimize gönderilmiştir. Belirlenen eylemlerin gerçekleşme sonuçları Harcama Birimleri tarafından iki aşamada Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına bildirilmiş ve gerçekleşme sonuçları konsolide edilerek oluşturulan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı İzleme Sonuçları yine iki aşamada üst yönetime raporlanmıştır.

Diğer taraftan Üniversitemiz İç Denetim Birimi tarafından; Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı "İç Kontrol Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan İşlemlerin Koordinasyon Süreci" ve harcama birimlerimizden denetim kapsamına alınanların "İç Kontrol Uygulamaları Süreci" iç denetime tabi tutulmuştur.

Üniversitemizde İç Kontrol Sisteminin kurulması yönünde çalışmalar yapılmış olmakla birlikte iç denetim raporları da dikkate alınarak Üniversitemiz Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı gözden geçirilerek revize edilecek ve eksikliklerimiz tamamlanacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen açıklamaları da içerecek şekilde iç kontrol sistemine ilişkin eksikliklerin giderileceği belirtilmiştir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususlara ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

BULGU 3: Hastane Özel Güvenlik Hizmeti Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması

Üniversite hizmet alım ihalelerinin incelenmesi sonucunda Koruma ve Güvenlik

personeli çalıştırılmasına yönelik hizmet alım ihalesiyle istihdam edilen personelden 42 sinin Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinde çalıştırıldığı, Döner Sermaye İşletmesi tarafından ayrı bir ihaleyle ihalesi yapılması gerekirken, üniversitenin yapmış olduğu ihaleye dahil edilip giderlerinin üniversite bütçesinden ödendiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58 inci maddesinin (b) bendinde; döner sermaye işlemlerinden tahsil edilen gelirin belirli bir oranı ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar ile yönetici payları için kullanılacağı belirtilmektedir. Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununa dayanılarak hazırlanan 2014-2016 yılı Bütçe Hazırlama Rehberinin “Genel İlkeler” başlıklı 10’uncu maddesine göre; Döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacağı belirtilmiştir.

Üniversite hastanesinde çalıştırılan 42 güvenlik personeli için hizmet alımının Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden karşılanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir

Kamu idaresi cevabında; “Güvenlik hizmeti verecek personel adedi, çalışma izinleri ve kontenjanlar üniversite adına verilmekte, yasa gereği güvenlik hizmetleri Rektörlüğümüz sorumluluğunda yürütülmektedir. Ayrıca her yıl bütçenin hazırlanmasında güvenlik personelinin birimi, adedi vb. belirtilerek ödenek teklif edilmekte, güvenlik hizmetleri bir bütün olarak değerlendirilip güvenlik hizmetlerine ilişkin toplam ödenek “Genel Sekreterlik” altında birleştirilip bütçeleştirilmektedir. Hizmetlere ilişkin ödeme de buradan yapılmaktadır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Eskişehir Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Bütçe Kanunu ile üniversiteye tahsis edilen bütçeden ayrı bir bütçeye sahiptir. Üniversite bütçesi hazırlanırken idarenin uymak zorunda olduğu 2014-2016 yılı Bütçe Hazırlama Rehberinin “Genel İlkeler” başlıklı 10’uncu maddesine göre; döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacağı belirtildiğinden Döner Sermaye İşletmesinin kullanmış olduğu güvenlik hizmeti alımı giderlerinin kendi bütçesinden karşılanması ya da kendi payına düşen miktarı üniversite özel bütçesine ödemesi gerekmektedir.

BULGU 4: Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesine Ait Elektrik ve Doğalgaz Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Ödenmesi

Üniversite muhasebe kayıtları ve ilgili birimlerden edinilen elektrik, su ve doğalgaz tüketim ve ödeme bilgilerinin incelenmesi sonucunda Döner Sermaye İşletmesi tarafından ödenmesi gereken hastaneye ait elektrik ve doğalgaz giderlerinin üniversite bütçesinden ödendiği görülmüştür. Ayrıca üniversitenin elektrik abonelik bilgilerine ilişkin yapılan incelemede, Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinin de içinde bulunduğu Meşelik Kampüsündeki tüm binalar için tek bir abonelik kaydı olduğu görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58 inci maddesinin (b) bendinde; döner sermaye işlemlerinden tahsil edilen gelirin belirli bir oranı ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar ile yönetici payları için kullanılacağı belirtilmektedir. Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununa dayanılarak hazırlanan 2014-2016 yılı Bütçe Hazırlama Rehberinin “Genel İlkeler” başlıklı 10’uncu maddesine göre; Döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacağı belirtilmiştir.

Üniversite hastanesine ait elektrik ve doğalgaz giderlerinin yukarıda değinilen mevzuat hükümleri kapsamında döner sermaye işletmesi tarafından karşılanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "A-Üniversitemiz hastane ve birimlerine ait aylar itibariyle tahakkuk eden doğalgaz giderlerine ait cetvelde görüleceği üzere hastane ve birimlerine toplam 3.616.198,89.-TL. doğalgaz gideri faturası intikal etmiş, toplam tutarın 270.178,04.-TL.’si özel bütçeden, 3.346.020,85.-TL.’si Döner Sermaye Bütçesinden ödenmiştir.

Ekli cetvelde belirtilen “Isı Merkezine” ilişkin 248027 nolu doğalgaz aboneliğinden

- A Blok hastane
- Temel Tıp Binaları
- Derslikler
- Poliklinikler
- Radyoterapi

Birimlerimiz de faydalanmaktadır.

B- Meşelik kampüsümüzde eğitim-öğretime devam eden Fakülteler, enstitüler, Meslek Yüksekokulları ve Merkezler ile hastanemizin elektrik ihtiyaçları 10000000270 aboneli sayaçtan temin edilmektedir. Hastaneye ilişkin sarfiyatı ayırma imkânı bulunmamaktadır.

Ancak inşaatı devam etmekte olan yoğun bakım inşaatı 2017 yılında bitirilecek olup, bu inşaat kapsamında hastane ve birimlerinin abonelikleri ayrılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Eskişehir Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, Bütçe Kanunu ile Üniversiteye tahsis edilen bütçeden ayrı bir bütçeye sahiptir. Üniversite bütçesi hazırlanırken idarenin uymak zorunda olduğu 2014-2016 yılı Bütçe Hazırlama Rehberinin “Genel İlkeler” başlıklı 10’uncu maddesine göre; döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacağı belirtildiğinden Döner Sermaye İşletmesinin kullanmış olduğu doğalgaz ve elektrik alımı giderlerinin kendi bütçesinden karşılanması ya da kendi payına düşen miktarı üniversite özel bütçesine ödemesi gerekmektedir.

7. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLANÇOSU 31.12.2016**

AKTİF HESAPLAR			PASİF HESAPLAR		
1	Dönen Varlıklar	43.683.092,72	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	18.987.223,07
12	Faaliyet Alacakları	4.375.276,47	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	8.881.418,47
102	Banka Hesabı	3.248.603,72	330	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	820.385,82
104	Proje Özel Hesabı	1.126.672,75	333	Emanetler Hesabı	6.390.065,11
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	29.500.207,04	360	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	2.385.021,75
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	18,48	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	237.408,74
126	Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	26.270,45	362	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	367,03
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	450.402,96	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	150.000,00
150	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	1.823.778,89	480	Gelecek Yıllar Ait Gelirler Hesabı	150.000,00
162	Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	7.507.138,43	5	Öz Kaynaklar	952.238.062,30
2	Duran Varlıklar	927.692.192,65	500	Net Değer Hesabı	800.520.563,11
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	342.903,59	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	96.111.963,40
250	Arazi ve Arsalar Hesabı	641.060.535,70	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	55.605.535,79
252	Binalar Hesabı	171.428.265,40			
253	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	92.082.630,80			
254	Taşıtlar Hesabı	2.625.459,89			

T.C. Sayıştay Başkanlığı

255	Demirbaşlar Hesabı	51.756.745,78			
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	133.654.734,93			
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	95.341.251,02			
260	Haklar Hesabı	5.329.047,79			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	5.380.465,79			
294	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	0			
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	0			
BORÇ TOPLAMI :			971.375.285,37	ALACAK TOPLAMI :	971.375.285,37

Bilanço Dipnotları

910	Teminat Mektupları Hesabı	17.982.950,26
911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	17.982.950,26
948	Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı	10.356.084,11
949	Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabı	10.356.084,11
962	Bilimsel Projeler Hesabı	14.589.519,21
963	Bilimsel Projeler Karşılığı Hesabı	14.589.519,21

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

2014-2015-2016 YILLARI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GİDERİN TÜRÜ	2014	2015	2016
	Kod.1		TL	TL	TL
630	01	Personel Giderleri	123.401.138,15	148.331.200,04	169.536.185,39
630	02	Sos. Güv. Kurumlarına Devlet Primi Gid.	22.176.555,45	24.170.831,18	27.967.342,75
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	32.228.087,98	35.991.015,11	41.967.294,53
630	5	Cari Transferler	3.675.877,63	5.240.626,31	5.348.504,48
630	7	Sermaye Transferleri	0	0	0
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	312.729,64	178.201,21	97.512,68
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	273.753,70	252.917,32	229.846,46
630	13	Amortisman Giderleri	10.915.632,24	21.555.502,30	20.639.997,89
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	3.021.019,94	2.891.718,76	4.436.968,03
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler		0	0

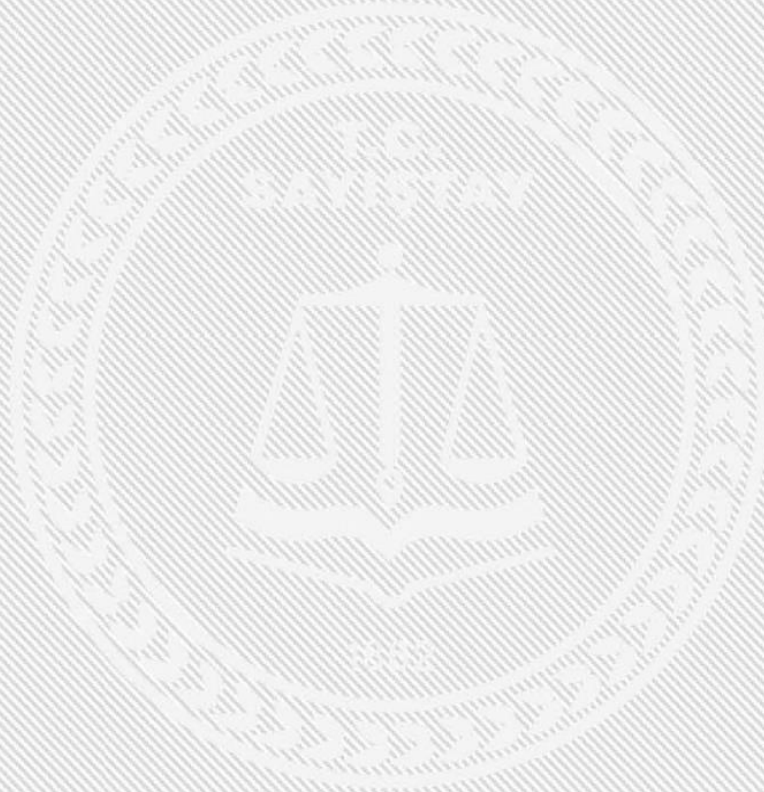
T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	10.480.884,07	10.216.816,90	8.724.985,22
630	99	Diğer Giderler	307,11	12,17	4.988,97
GİDERLER TOPLAMI (A)			206.485.985,91	248.828.841,30	278.953.626,40

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod.1	GELİRİN TÜRÜ	2014	2015	2016
			TL	TL	TL
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.117.274,84	15.458.129,51	15.853.763,06
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gel.	203.576.045,13	256.522.206,32	293.918.216,19
600	05	Diğer Gelirler	14.255.766,44	17.520.090,77	17.959.642,74
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	273.663,87	181.026,36	6.827.540,20
600	25	Kamu İd Bedelsiz Ol Al Mali Ol Var El Edilen Gel		668.137,31	0
GELİRLER TOPLAMI (B)			234.222.750,28	290.349.593,27	334.559.162,19
FAALİYET SONUCU [B-A]			27.736.764,37	41.520.751,97	55.605.535,80

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

**ESKİŞEHİR OSMANGAZİ
ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ
2016 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	19
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	20
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	20
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	20
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	22
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	23
7.	EKLER.....	30

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün, hesap ve işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ile mali rapor ve tabloları, “Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 565 ve 573’üncü maddelerinde düzenlenen defter, cetvel ve tablolardan oluşmaktadır.

Saymanlığın muhasebe kayıt işlemleri, Maliye Bakanlığı tarafından yönetilen Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

2016 yılı bilançosunda sermayesi 66,50 -TL olup, toplam aktif büyüklüğü 64.010.994,99 -TL’dir. Döner sermaye gelir toplamı 204.602.952,19 -TL, gider toplamı 238.366.987,21 -TL olup, gelir tablosunda yılsonu itibariyle tahakkuk eden zarar toplamı 33.764.035,02 -TL’dir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Satışların maliyeti tablosu,
- Sermaye hareketleri tablosu,
- Nakit akım tablosu,

- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Envanter defteri,
- İşletme bütçesi.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tabloların tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Hastane Borç Stokunun Sürdürülebilir Mahiyette Olmaması

Döner Sermaye İşletmesi birimlerinden Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Araştırma Uygulama Hastanesinin borçlarını ödemekte güçlük çektiği tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede yıllar itibariyle yüklenici firmalara olan borç miktarının artarak devam ettiği, bununla birlikte işletmenin borç stokunun yüksekliği yüzünden geçmiş yıllar itibariyle faturalarını tahsil edemeyen firmaların alacaklarını temlik yaptırmakta olduğu görülmüştür. İhale ile yapılan alımlara ilişkin bağitlanan sözleşmelere, satılan mal bedellerinin ileri tarihlerde ödenebileceği hükmü konulmaktadır. Bu da yapılan alımlarda ödeme güçlüğü çekildiğini gösterdiği gibi teklif edilen fiyatların artışına da neden olmaktadır.

Hastanenin yıllar itibariyle borç stokunun arttığı görülmektedir. 2015 yılına ait borç miktarı yaklaşık 40 milyon iken 2016 yılı için borç miktarı yaklaşık 63 milyon olmuştur. Oysa yıllar itibariyle gelirden borcun arttığı oranda bir artış olmadığından borç miktarı giderek artmaktadır. 2016 yılı mali veriler incelendiğinde; kurumun 2016 yılını satıcılara 92.359.256,11 TL borçla kapattığı görülmüştür. Gelir / Harcama Oranı 1 üzerinde çıkmaktadır ki sağlıklı oran olarak 1 veya altındaki bir rasyo sonucu tercih sebebidir. Bu durumda elde edilen gelirler ile yapılacak harcamaların finanse edilmesi olanaksızdır. Sonuç olarak, işletmenin finansal sürdürülebilirlik için temel ilke olan gelir - gider dengesi sağlanamamaktadır.

Hastanenin gelir-gider dengesi ve borç yapısını göz önünde bulundurularak hizmet üretmesi ve harcama yapması zorlaşmaktadır. Sağlık Uygulama Tebliği fiyatlarının düşük kalmasının da bu süreçte etkili olduğu ifade edilmektedir.

Mali yapının bozulup işletmenin borçlarını ödeyemez hale gelmesine sebep olan yukarıda belirtilen bu hususlar çözümlenemediği takdirde, üniversite hastanesinin mali yönden sıkıntısının daha çok artabileceği düşünülmektedir. Söz konusu olumsuzlukların idare tarafından da bilindiği gerçeğine rağmen konunun, Türkiye genelinde çözümünün sağlanması noktasında, bu alandaki paydaş diğer kurumlarla bir araya gelinerek sorunun çözümü için çalışma yürütülmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca hastanenin ödemeleri incelendiğinde bazı yüklenicilere 290 gün sonra ilk ödemenin yapılacağı, birçoğunun da 200

gün sonra ilk hakedişi alacağı ile ilgili şartın olması hastanenin ekonomik durumunu ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen olumsuzlukların ortadan kaldırılabilmesi için kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması hususuna uygun olarak iyileştirme yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Hastanemiz borç stokunun sebepleri

-2011 yılında 666 sayılı kanun hükmünde kararname ile emekli sandığına tabii personelin denge tazminatlarının döner sermayeden ödenmesi, 4/B personel maaşları da yine aynı kanun hükmünde kararname ile maaş ödemelerinin Döner Sermaye bütçesinden ödemek zorunda bırakılması sonucunda 2012 yılında kanunun uygulamaya konması borç stokunun başlangıç noktası olmuştur. 2010-2011-2012-2013-2014-2016 mizanları incelendiğinde borç stokunun 666 sayılı KHK'nin uygulamaya konulduğu 2012 yılından sonra borç stokunun arttığı görülmektedir.

Döner Sermaye bütçesinin kullanımı konusunda gerekli titizlik gösterilmektedir. Ancak 666 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi ile borç yükünün arttığı aşıkardır. Bu konuda Döner Sermayeden ödenen denge tazminatı ve 4/B 'ye tabii çalışan personelin maaş ödemelerinin özel bütçeye alınması için kanuni düzenleme ile konu çözülecektir.

-Kızılay Kan Merkezinden alınan kanlara yıllık 2.300.000,00.- TL. ödenmek durumundadır. Hastanemizden kan tedarikinin yasaklanması ile Kızılay'dan ücretli kan temin etmek durumunda kalınmıştır.

-Gelir Katkısı Olmayan Eğitim Öğretim Giderlerinin (Temel Tıp Bilimleri) Döner Sermayeden Karşılanması

- Hastanemizin 3. Basamak olması nedeniyle tedavi giderleri yüksek olmaktadır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevap özetinde hastane borç stokundaki artışın sebepleri sıralanmıştır. Cevap özetinde, hastane borç stokunun zamanla artarak sürdürülemez hale gelmesinin sebeplerinin önemli bir kısmının mevzuat kaynaklı olduğu vurgulanmaktadır.. Bunun yanında hastanenin 3 üncü basamak sağlık kuruluşu olması sebebiyle sağlık hizmeti sunum giderlerinin yüksek olduğu belirtilmektedir.

Yukarıda değinilen sebeplerden ötürü, hastane yönetiminin bütçeyi etkili, ekonomik, verimli kullanmasının gerekliliğinin yanısıra, gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılmasının borç stoğunun sürdürülebilir bir seviyeye taşınmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinin Mali Yönetim ve İç Kontrolünün Yetersiz Olması

Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezine ilişkin mali nitelikli bilgi ve belgeler ile adı geçen birime ilişkin iç denetim raporunun incelenmesi neticesinde; satın alma, taşınır kayıt ve kontrol, gelirlerin tahakkuk, tahsilat ve takip işlemlerinde mevzuata aykırı hareket edildiği görülmüştür. Bulgu konusu edilen iş ve işlemler şu şekilde özetlenmektedir.

A) Satın Alma İşlemlerinde Hatalı/Noksan Uygulamalar

1. Gerçekleştirilen organizasyonlara ilişkin mal ve hizmet alımlarının bir kısmının Yönetim Kurulu kararı olmaksızın ya da ilgili Yönetim Kurulu kararına aykırı yapıldığı,
2. Bazı alımlarda piyasa fiyat araştırması yapılmadığı, bazı alımlarda ise onay belgesinde yer alan miktar ile piyasa fiyat araştırma tutanağında yer alan miktar bilgilerinin farklı olduğu,
3. Doğrudan teminle yapılan alımlarda yasaklılık kontrolü yapılmadığı tespit edilmiştir.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin “Yönetim Kurulu ve görevleri” başlıklı 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında, Yönetim Kurulunun görevleri,

- a) *Ayda en az bir kez ve gerektiğinde Müdürün çağrısı üzerine Müdürün başkanlığında toplanmak,*
- b) *Merkezin amacına uygun çalışma politikalarını belirlemek,*
- c) *Bir sonraki takvim yılı içinde yapılacak her türlü bilimsel, eğitsel ve uygulamalı toplantı ve faaliyetleri belirlemek,*
- ç) *Proje konularını tespit etmek,*
- d) *Merkezin araştırma, uygulama birimlerinin kurulmasına karar vermek, Müdürün teklifine göre bu birimlerin başkanlarını görevlendirmek ve birimlere ait çalışma esaslarını inceleyip*

onaylamak,

e) Merkezin yıllık faaliyet raporunu inceleyip onaylamak,

f) Danışma Kurulu üyelerini seçmek,

g) Yönetim Kurulunun karar vermesi gereken diğer işleri sonuçlandırmak

olarak sayılmıştır. Ancak yukarıda belirtildiği üzere, bazı mal ve hizmet alımlarının Yönetim Kurulu kararı olmaksızın yapıldığı görülmüştür.

Bununla birlikte, Kamu İhale Genel Tebliğinin doğrudan temin usulü ile yapılan alımlara ilişkin 22.1.1.4. üncü maddesinde, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesine göre yapılacak alımlarda; onay belgesi düzenlenmesi, onayı takiben ihale yetkilisince görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılması ve buna ilişkin belgelerin dayanakları ile birlikte onay belgesine eklenmesinin zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Aynı tebliğin 30.5.4 üncü maddesinde, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyeceği, ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği düzenlemesi bulunmaktadır.

B) Yetkisiz Tahsil ve İade İşlemleri ile Noksan Tahsilatlar

1. Merkezce yürütülen kurs ve sınav ücretlerinin Merkez Müdürü tarafından doğrudan tahsil edildiği ve çok uzun bir süre sonra (8,9 ay) bankaya yatırılmakta olduğu, söz konusu Merkezde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş bir Saymanlık Mutemedi bulunmadığı,
2. Merkez tarafından yapılan muafiyet sınav ücretleri ile ilgili herhangi bir Merkez Yönetim Kurulu kararı bulunmadığı halde, Merkez Müdürü takdiri ile sınav ücretinin 100 Amerikan Doları olarak belirlendiği, kurs ve sınav ücretlerinin yasal tahsilat belgesi olan muhasebe yetkilisi mutemedi alındısı düzenlenmeksizin toplandığı,
3. Öğrencilerin sınava girdiğine veya ödeme yaptığına dair yasal dayanağı olan resmi bir kayıt veya belge olmadığı,
4. Sınavlara katılan kişi sayısı ve tahsil edilen tutarları gösterir toplu bir belge

olmadığından bankaya yatan paranın tahsil edilen sınav ücreti ile mutabakatının yapılamadığı,

5. Kurs ve sınavlara katılan öğrenci sayısını tam olarak içeren bir kayıt düzeni olmadığı anlaşılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun, 72 nci maddesinin 1 inci fıkrasında, kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişinin, kamu adına tahsilat veya ödeme yapamayacağı, aynı maddenin 2 nci fıkrasında, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hallerinde; söz konusu tutarların, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedileceği veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedileceği, ayrıca, bunlar hakkında ilgili kanunları uyarınca adli ve idari yönden gerekli işlemler yapılacağı, hükmü yer almaktadır.

Bununla birlikte, Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin, 4/1/4,5,6,7 bentlerinde, gelir ve alacakların tahsili, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi işlemlerinin muhasebe hizmeti olarak tanımlandığı, muhasebe hizmetlerinin yapıldığı birimin muhasebe birimi olduğu, muhasebe hizmetlerinin yürütülmesinden ve muhasebe biriminin yönetiminden sorumlu, usulüne göre atanmış sertifikalı yöneticinin muhasebe yetkilisi olduğu, muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, muhafaza etmeye, vermeye, göndermeye yetkili kamu görevlilerini ve yetkili memurların ise muhasebe yetkilisi mutemedi olduğu, 5 inci maddenin 2 nci fıkrasında, “Muhasebe yetkilisi adına para ve parayla ifade edilebilen değerleri almak, vermek, vezne ve ambarlarda muhafaza etmek üzere kamu idarelerinin görevli personeli arasından, ilgili muhasebe yetkilisinin de muvafakatı alınarak seçilen personelin, harcama yetkilisi tarafından muhasebe yetkilisi mutemedi olarak görevlendirilebileceği, 14 üncü maddesinde, muhasebe yetkilisi mutemetlerince yapılan tahsilat ve alınan değerler karşılığında alındı düzenleneceği, alındılarda;

- Alındı sıra numarası,
- Para veya değer yatırıldığı/adına tahsilat yapıldığı muhasebe biriminin adı,
- Para veya değeri teslim edenin (banka kredi kartı ile yapılan tahsilatta kart sahibinin) adı,

soyadı, unvanı, T.C. kimlik veya vergi kimlik numarası,

- Para veya değer alındığı tarih, ne için alındığı ve tutarı,

- Alınan değer cinsi, miktarı, ayarı ve belirtilmesi zorunlu olan diğer özellikleri,

gösterilir ve alındı, para veya değeri teslim alan muhasebe yetkilisi mutemedi tarafından adı, soyadı yazılarak imzalanacağı,

Alındıların, vezne dışında yapılan tahsilat ve teslim almalarda üç nüsha olarak düzenleneceği, birinci nüshasının para veya değeri teslim edene verileceği. üç nüsha düzenlenen alındıların ikinci nüshasının dairesine verileceği, 19/1 fıkrasında, kanunlarda öngörüldüğü şekilde ve bu Yönetmelik esaslarına göre yetkili kılınmamış hiçbir kimsenin kamu idaresi adına para tahsil edemeyeceği, değerleri alamayacağı ve ödeme yapamayacağı, aksi halde, bunlar hakkında ilgili kanunlar uyarınca idari ve cezai yönden gerekli işlemlerin yapılacağı, 7/3 fıkrasında, muhasebe birimi hizmet binası dışında görevlendirilen muhasebe yetkilisi mutemetleri tarafından yapılan tahsilatın, özel mevzuatında aksine bir hüküm bulunmadığı sürece, miktarı ne olursa olsun en çok yedi ve her halde mali yılın son iş gününde muhasebe biriminin veznesine veya banka hesabına yatırılmasının zorunlu olduğu, hükümleri yer almaktadır.

Bu hususla ilgili olarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmeliğin, "Fiyatların Tespiti" başlıklı 5 inci maddesinde, işletmelerde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının tespitinde piyasa fiyatlarının göz önünde tutulacağı, ancak sosyal içerikli hizmetlerin fiyatlandırılmasında, piyasa fiyatları yanında özellikle kamu yararının dikkate alınacağı, mal ve hizmetlerin fiyatları üniversite yönetim kurulunca tespit edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda bahsedilen mevzuat hükümleri çerçevesinde işlemler tesis edilerek, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun kullanılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili merkezle ilgili bulgu konusu yapılan iş ve işlemler için 17.11.2016 tarihinde düzenlenmiş bir iç denetim raporu da mevcuttur. İç denetim raporunda konu edilen bulgular doğrultusunda İlgililer yönetim görevinden ayrılmış olup haklarında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuş ve İdari Soruşturma açılmıştır.

Bundan sonra iç ve dış denetim raporlarında konu edilen iş ve işlemlerin usulüne uygun yürütülmesi hususunda gerekli titizlik ve özen gösterilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevap özetinde bulgu konusu edilen hususlarla ilgili iş ve işlemlerin usulüne uygun yürütülmesi hususunda gerekli titizlik ve özenin gösterileceği ifade edilmektedir.

Bulgu konusu edilen hususlarla ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı izleyen yıl denetimlerinde kontrol edilecektir.

7. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜ BİLANÇOSU 31.12.2016**

Aktif (TL)

Pasif (TL)

1 DÖNEN VARLIKLAR		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
10 HAZIR DEĞERLER	5.386.061,36	30 MALİ BORÇLAR	60.000,00
100 KASA HESABI	4.188,83	303 İŞLETMELERARASI MALİ BORÇLAR	60.000,00
102 BANKALAR HESABI	5.898.405,84		
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-516.533,31	32 TİCARİ BORÇLAR	92.926.284,76
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	0	320 SATICILAR HESABI	92.429.282,69
12 TİCARİ ALACAKLAR	34.753.105,01	326 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	497.002,07
120 ALICILAR HESABI	34.603.410,10	33 DİĞER BORÇLAR	1.263.885,72
123 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	74.657,50	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI	359.722,02
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	70.800,00	336 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	904.163,70
128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR HESABI	1.855.479,28	34 ALINAN AVANSLAR	908.363,19
129 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI(-)	-1.851.241,87	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	908.363,19
13 DİĞER ALACAKLAR	133.891,20	36 ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	6.882.905,49
134 İŞLETMELERARASI MALİ BORÇLAR	60.002,92	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	3.296.794,15
135 PERSONELDEN ALACAKLAR	11.740,40	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	42.189,62
136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI	62.147,88	362 ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI	793.151,79
15 STOKLAR	20.967.585,55	363 ÖDENECEK DÖNER SERMAYE KATKI PAYLARI HESABI	1.717.587,18
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	20.967.585,55	369 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	1.033.182,75
151 YARI MAMULLER - ÜRETİM HESABI		39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	
152 MAMULLER HESABI		391 HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	

18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	1.188.431,74	4- BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	9.854.343,85
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	1.188.431,74	472-KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	9.854.343,85
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR			
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI			
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI			
195 İŞ AVANSLARI HESABI		5 ÖZ KAYNAKLAR	
196 PERSONEL AVANSLARI HESABI		50 ÖDENMİŞ SERMAYE	66,50
2 DURAN VARLIKLAR		500 SERMAYE HESABI	66,50
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		57 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI	5.394.310,94
248 DİĞER MALİ DURAN VARLIKLAR HESABI		570 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI HESABI	5.394.310,94
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.581.920,13	58 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI	-19.515.130,44
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	2.607.762,64	580 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HESABI (-)	-19.515.130,44
254 TAŞITLAR HESABI		59 DÖNEM NET KARI/ZARARI	-33.764.035,02
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	4.687.110,63	590 DÖNEM NET KARI HESABI	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-5.712.953,14	591 DÖNEM NET ZARARI HESABI (-)	-33.764.035,02
Genel Toplam	64.010.994,99	Genel Toplam	64.010.994,99

DİPNOT : 900-Alınan Teminatlar Hesabı 9.437.402,01 9.660.145,25 901-Alınan teminatlar Alacaklı Hesabı 9.437.402,01 9.660.145,25

ESOGÜ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜ 2016 YILI GELİR TABLOSU (TL)	
60 BRÜT SATIŞLAR	209.891.891,12
600 YURTIÇI SATIŞLAR HESABI	206.488.546,17
602 DİĞER GELİRLER	3.403.344,95
61 SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	-6.003.954,66
610 SATIŞTAN İADELER HESABI (-)	-6.003.954,66

NET SATIŞLAR	203.887.936,46
62 SATIŞLARIN MALİYETİ(-)	-151.342.161,98
620 SATILAN MAMULLER MALİYETİ HESABI (-)	
622 SATILAN HİZMET MALİYETİ HESABI (-)	-151.342.161,98
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	52.545.774,48
63 FAALİYET GİDERLERİ(-)	-77.019.839,29
632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HESABI	-77.019.839,29
FAALİYET KARI ZARARI	-24.474.064,81
64 DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	608.644,74
642 FAİZ GELİRLERİ HESABI	295.625,36
644 KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR	64.487,38
649 DİĞER OLAĞAN GELİR VE KARLAR HESABI	248.532,00
65 DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞANA GİDER VE ZARARLAR(-)	-43.386,65
654 KARŞILIK GİDERLERİ HESABI(-)	-43.386,65
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	-23.908.806,72
67 OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	149.757,64
671 ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KARLARI	166,35
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR HESABI	149.591,29
68 OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)	-10.004.985,94
681 ÖNCEKİ DÖNEM GİDER VE ZARARLARI(-)	-10.004.985,85
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)	0,09
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	-33.764.035,02
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	-33.764.035,02

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>